

UNIWERSYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

BARBARA PAJCHERT

**POLSKIE VLOGI DZIENNIKARSKIE W SERWISIE
YOUTUBE. STUDIUM PRZYPADKU**

Rozprawa doktorska

Dyscyplina: nauki o komunikacji społecznej i mediach

Promotor: dr hab. Krzysztof Gurba, prof. UKEN

Promotor pomocniczy: dr Jarosław Fall

Kraków 2024

Historia serwisów społecznościowych

Serwisy społecznościowe stały się nieodłącznym elementem współczesnej komunikacji, a rozwój technologii mobilnych i aplikacji sprawił, że użytkownicy coraz częściej korzystają z nich na smartfonach zamiast na komputerach stacjonarnych i laptopach. Pojawienie się wydajnych aparatów w telefonach komórkowych spowodowało, że aplikacje zaczęły koncentrować się na komunikacji wizualnej, gdzie dominują obrazy i krótkie formaty wideo.

Współczesny krajobraz mediów społecznościowych wypełniony jest pakietem usług, walczących o uwagę prawie 7 miliardów użytkowników urządzeń mobilnych na całym świecie¹. Serwisy ewoluują i te dzisiejsze nie przypominają tych debiutujących dwie dekady temu. Wraz z rozwojem technologii oraz zmianami w konsumowaniu treści przez użytkowników zmieniają się także aplikacje, początkowo służące przede wszystkim nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów, a obecnie coraz częściej traktowane jako źródło rozrywki².

Genezy serwisów społecznościowych można doszukiwać się we wszelkiego rodzaju forach i czatach, zakładanych w pierwszej połowie lat 90 i gromadzących entuzjastów internetu, gier wideo oraz naukowców. W 1992 roku Amy Bruckman założyła MediaMOO, tekstowe środowisko wirtualnej rzeczywistości (tzw. MUD³) zaprojektowane dla profesjonalnej społeczności badaczy nowych mediów, gdzie mogli dzielić się pomysłami, współpracować i nawiązywać. Odzwierciedlało nieformalną atmosferę i interakcję społeczną spotkania konferencyjnego, a członkowie wywodzili się z wielu różnych dyscyplin, co sprzyjało interdyscyplinarnym badaniom i nauce⁴.

Pierwsze serwisy zaczęły powstawać w Stanach Zjednoczonych pod koniec lat 90. XX wieku. Uruchomiony w 1995 roku Classmate.com pozwalał użytkownikom na kontakt z przyjaciółmi i znajomymi ze szkoły, studiów oraz wojska. Obecnie ma ponad 40 mln

¹ Por. J. Howarth, *How Many People Own Smartphones (2023-2028)*, 21.01.2023, (dostęp: 11.02.2023) i <https://datareportal.com/reports/digital-2023-april-global-statshot> (dostęp: 16.03.2023).

² Por. K. Warzecha, *Portale społecznościowe formą rozrywki i komunikacji współczesnej młodzieży – analiza statystyczna*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 318, 2017, <https://sbc.org.pl/Content/283275/07.pdf> (dostęp: 18.09.2021).

³ MUD - Skrót pochodzi od z angielskiego: Multi-User Dungeon (loch dla wielu użytkowników). Późniejsze rozwinięcia skrótu MUD to Multi-User Domain (kraina) lub Multi-User Dimension (wymiar). Jest to typ wieloosobowej i tekstowej gry komputerowej. Interfejs gry jest wyłącznie tekstowy i może w nią grać równocześnie duża ilość graczy, podłączonych przez sieć komputerową.

⁴ Zob. K. Gurba, *Socjologia światów wirtualnych*, „Comarch News”, nr 3(20) Kraków, 2003, ss. 40-42.

aktywnych członków głównie ze Stanów Zjednoczonych i Kanady⁵. Stał się pierwowzorem polskiego serwisu Naszaklasa.pl (nk.pl)⁶.

Rysunek 1. Zrzut ekranu pierwszego serwisu społecznościowego Classmate.com

Źródło: <https://www.timetoast.com/timelines/social-networking-be6c151d-5a1e-48ed-bd4b-b325c4ea46cb>

Założony w 1997 roku SixDegrees.com szybko stał się najpopularniejszym serwisem u progu XXI wieku, oferując możliwość zakładania profili, tworzenia list połączeń oraz wysyłania wiadomości do innych użytkowników, co przyciągnęło około milion osób w ciągu pierwszych dwóch lat działalności. Serwis został zamknięty w 2000 roku, jednak po kilku latach reaktywowano go i funkcjonuje do dzisiaj.

Rysunek 2. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego SixDegrees.com

Źródło: <https://www.timetoast.com/timelines/social-networking-be6c151d-5a1e-48ed-bd4b-b325c4ea46cb>

⁵ Por. <https://www.britannica.com/topic/Classmatescom> (dostęp: 18.09.2021).

⁶ Nasza-klasa – polski serwis społecznościowy powstał w 2006 r. i działał do 2021 r. W 2020 r. strona miała 1,08 mln użytkowników i 38,38 mln odsłon. Zob. <https://www.wirtualnemedi.pl/artykul/rosnie-popularnosc-platform-spolecznosciowych-liderem-wzrostow-tiktok-w-dol-wykop-fotka-mobile-i-nk-pl> (dostęp: 18.09.2021).

W kolejnych latach powstały Open Diary (1998)⁷, LiveJournal (1999)⁸ oraz najpopularniejszy na świecie, darmowy serwis blogowy Blogger (1999)⁹.

Wikipedia, uruchomiona na początku XXI wieku, jest dziś największą internetową encyklopedią na świecie i specyficznym przykładem serwisu społecznościowego, opierającego się na współtworzeniu oraz popularyzacji zasobów wiedzy¹⁰. Jej społecznościowy charakter zasadza się na tym, że tworzona jest przez „spontanicznie rozwijająca się społeczność wolontariuszy, do której każdy może w dowolnej chwili dołączyć i śmiało modyfikować strony, pod warunkiem, że akceptuje zasady jej funkcjonowania”¹¹. Wokół społeczności twórców encyklopedii wyrósł szeroki ruch społeczny pod nazwą Ruch Wikimedia¹². W 2006 tygodnik „Time” nazwał ją kosmicznym kompendium wiedzy (cosmiccompendium of knowledge)¹³. Na początku 2023 roku angielska wersja Wikipedii zawierała ponad 6 milionów artykułów¹⁴.

MySpace, uruchomiony w 2003 roku przez entuzjastów muzyki, miał na celu promowanie lokalnych artystów i umożliwienie im łatwiejszego kontaktu z fanami poprzez tworzenie profili i galerii zdjęć¹⁵. Szybko zyskał ogromną popularność, stając się jednym z najważniejszych w USA, a w 2008 roku osiągnął 110 milionów aktywnych użytkowników¹⁶, zdobywając uznanie w Wielkiej Brytanii, Japonii, Australii¹⁷ oraz w Polsce. Z czasem jego popularność znacząco spadła, a obecnie notuje około 6 milionów aktywnych użytkowników miesięcznie.

W tym samym roku powstał LinkedIn, stając się popularnym narzędziem dla osób poszukujących pracy i zawodowych kontaktów. W 2022 korzystało z niego ponad 850 mln użytkowników na całym świecie oraz 58 mln firm¹⁸.

⁷ Blogowy serwis społecznościowy, którego użytkownicy prowadzą internetowe dzienniki.

⁸ Serwis społecznościowy, w którym użytkownicy mogą prowadzić blogi, pamiętniki i dzienniki. W 2006 r. właściciel serwisu – firma Six Apart sprzedała LiveJournal rosyjskiej firmie SUP Media, a w 2016 r. serwery w całości przeniesiono do Rosji.

⁹ Od 2003 roku właścicielem serwisu jest Google.

¹⁰ P. Łokić, *Nowe media i dziennikarstwo ...*, dz. cyt. s. 117.

¹¹ Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:O_Wikipedii (dostęp: 4.02.2023).

¹² Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Ruch_Wikimedia (dostęp: 4.02.2023).

¹³ Zob. L. Grossman, *You Yes, You Are TIME's Person of the Year*, <https://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,1570810,00.html> (dostęp: 5.09.2021).

¹⁴ Zob. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Statistics> (dostęp: 12.01.2023).

¹⁵ Por. A. Borcuch, U. Świerczyńska-Kaczor, *Serwisy społecznościowe – jednostka i społeczeństwo na pograniczu świata rzeczywistego i świata wirtualnego*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej”, seria „Organizacja i Zarządzanie” z. 65, 2013, s. 62.

¹⁶ Por. tamże. S. 63.

¹⁷ C. Mooney, *Online Social Networking*, Detroit - New York - San Francisco - New Haven - Waterville - London 2009, p. 19.

¹⁸ Por. Statystyki LinkedIn: <https://blog.waalaxy.com/pl/statystyki-linkedin/> (dostęp: 10.03.2023).

Rysunek 3. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego LinkedIn

Źródło: <https://www.ideoforce.pl/akademia/historia-mediow-spolecznościowych,434.html>

W lutym 2004 został uruchomiony Facebook, hi5 (serwis randkowy) oraz Flickr (serwis do gromadzenia i udostępniania zdjęć).

Facebook stworzony przez Marka Zuckerberga, Dustina Moskovitza i Eduardo Saverina z Uniwersytetu Harvarda początkowo był zamkniętą siecią dla studentów tej uczelni. Szybko jednak rozszerzył się na inne uniwersytety i ostatecznie stał się dostępny dla ogółu społeczeństwa. W 2008 roku uruchomiono polską wersję serwisu, z której na początku 2011 roku korzystało ponad 10 milionów osób¹⁹, a do 2022 roku liczba użytkowników wzrosła do ponad 17 milionów²⁰. Od momentu powstania serwis przeszedł wiele zmian, regularnie wzbogacając się o nowe funkcje i narzędzia do personalizacji treści, umożliwiając publikowanie postów, udostępnianie, komentowanie, dodawanie obrazów, filmów, emotikonów, linków oraz korzystanie z aplikacji, gier i usług. Na Facebooku można tworzyć grupy, strony (ang. fanpage), wydarzenia, ankiety, założyć sklep i prowadzić transmisję na żywo²¹. Obecnie jest największym na świecie serwisem społecznościowym, z ponad 2,96 miliardami aktywnych użytkowników miesięcznie²².

¹⁹ Por. Megapanel wrzesień 2011: Facebook wyprzedził NK.pl, <https://media2.pl/marketing/86043-Megapanel-wrzesien-2011-Facebook-wyprzedzil-NK.pl.html> (dostęp: 13.01.2023).

²⁰ Raport Digital Poland 2022: <https://empemedia.pl/internet-i-social-media-w-polsce-2022-raport/> (dostęp: 10.03.2023).

²¹ Por. *Przewodnik po social media w Polsce*, <https://iab.org.pl/wp-content/uploads/2020/01/IAB-Przewodnik-po-Social-Media-w-Polsce-2019-2020.pdf> (dostęp: 20.01.2023)

²² Por. Statystyki Facebooka, <https://www.websiterating.com/pl/research/facebook-statistics/> (dostęp: 10.03.2023).

Rysunek 4. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego Facebook z 2006 r.

Źródło: <https://www.shareaholic.com/blog/wp-content/uploads/2012/05/Facebook-2004.jpg>

W 2006 roku powstał Twitter (obecnie X), zwany serwisem do mikroblogowania, umożliwiającą użytkownikom wysyłanie krótkich wiadomości, tzw. tweetów, początkowo o długości 140 znaków, a od 2017 roku – 280 znaków, tworząc strumień informacji w czasie rzeczywistym. Obecnie zarejestrowani użytkownicy mogą dzielić się z innymi „krótkimi, zsyntetyzowanymi wiadomościami, komentarzami, linkami prowadzącymi do innych stron internetowych, a także filmami wideo oraz obrazkami”²³. W przeciwieństwie do innych serwisów Twitter nie koncentrował się na profilach osobistych, ale raczej na wymianie informacji. Szybko zyskał popularność wśród polityków, celebrytów oraz dziennikarzy. Łokić opisuje Twitter jako miejsce, w którym „w największym stopniu przenikają się tradycyjne role nadawców i odbiorców komunikacji zapośredniczonej przez media, gdzie w dużym stopniu zachowana jest równowaga komunikacyjna pomiędzy uczestnikami procesu, a gros tych uczestników stanowią przedstawiciele instytucji zajmujący miejsce nadawców w tradycyjnym komunikowaniu masowym (politycy, dziennikarze, pracownicy agencji reklamowych, przedstawiciele organizacji społecznych i pozarządowych i inni)”²⁴.

²³ P. Łokić, *Nowe media i dziennikarstwo* ..., dz. cyt., s. 118.

²⁴ Tamże, s. 119.

Rysunek 5. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego Twitter w 2006 r.

Źródło: <https://www.webdesignmuseum.org/gallery/twitter-2006>

W Polsce X w 2023 roku miał 4 mln użytkowników²⁵. Najwięcej obserwujących mają: miliarder Elon Musk (140 mln obserwujących) oraz były prezydent USA Barack Obama (132,6 mln obserwujących) oraz miliarder²⁶. Ten pierwszy kupił Twittera w październiku 2022 roku za 44 mld. dolarów i rozpoczął wdrażanie znaczących zmian, w tym rebranding platformy na X.

W 2008 roku uruchomiono chińską hybrydę Facebooka i Twittera - Sina Weibo lub po prostu Weibo²⁷, najpopularniejszy serwis społecznościowy w Chinach, z 573 milionami aktywnych użytkowników miesięcznie²⁸.

Instagram²⁹, fotograficzny serwis społecznościowy stworzony w 2010 roku w Stanach Zjednoczonych, umożliwia użytkownikom udostępnianie atrakcyjnych wizualnie treści i nawiązywanie kontaktów opartych na wspólnych zainteresowaniach. W 2023 roku serwis miał 2 miliardy aktywnych użytkowników miesięcznie, zajmując czwarte miejsce na świecie w rankingu najpopularniejszych platform³⁰. Użytkownicy serwisu oraz aplikacji o tej samej nazwie mogą edytować przesyłane przez siebie zdjęcia i filmy oraz organizować je za pomocą

²⁵ Raport Digital Poland 2023: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-poland> (dostęp: 10.03.2024).

²⁶ Por. <https://www.statista.com/statistics/273172/twitter-accounts-with-the-most-followers-worldwide/> (dostęp: 10.03.2024).

²⁷ W tym samym roku Twitter i Facebook zostały zakazane w Chinach. Więcej o cenzurze i Chińskim Cyfrowym Murze czytaj: <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-net/2021> (dostęp: 10.03.2023).

²⁸ Por. <https://nakatomi.pl/social-media-w-chinach-wechat-i-wiele-wiecej/> (dostęp: 10.03.2023).

²⁹ Od 2012 roku właścicielem serwisu jest Facebook (obecnie Meta), który kupił go za 1 mld dolarów.

³⁰ Por. Statystyki Instagrama: <https://www.websiterating.com/pl/research/instagram-statistics/> (dostęp: 10.03.2023).

informacji o lokalizacji i hasztagów. W 2016 roku serwis wprowadził nową funkcjonalność zwaną „Instagram Stories”³¹, z której korzysta ponad 500 milionów ludzi na całym świecie³².

Pod koniec 2010 roku uruchomiono Pinterest³³, serwis bazujący na obrazach, którego nazwa, pochodząca od słów „pin” (przypiąć) i „interest” (zainteresowania), odnosiła się do porządkowania i udostępniania materiałów graficznych. Ze względu na oferowane funkcjonalności nazywany jest też wizualną wyszukiwarką. Umożliwia dzielenie się z innymi użytkownikami zdjęciami, GIF-ami oraz filmami. Według raportu Statista z Pinteresta w 2023 roku korzystało ponad 518 milionów osób na całym świecie³⁴, z czego prawie 80% użytkowników stanowiły kobiety³⁵.

W 2011 roku zadebiutował Snapchat, cieszący się popularnością głównie dzięki efemerycznym treściom. Tak zwane snapy, którymi mogą być zdjęcia lub filmy nie są zapisywane i znikają z aplikacji po 24 godzinach. Grupą docelową Snapchata są przede wszystkim osoby młode. W 2023 roku Snapchat miał około 375 milionów aktywnych użytkowników dziennie na całym świecie³⁶.

Rok 2016 to rok narodzin TikToka, chińskiej społecznościowej aplikacji wideo, pozwalającej użytkownikom tworzyć, edytować i udostępniać krótkie filmy, udostępniając jednocześnie szeroki wybór opcji ulepszania i uatrakcyjniania nagrań poprzez różnego rodzaju filtry, nakładki, efekty specjalne oraz obszerną bazę utworów muzycznych i różnorodnych dźwięków³⁷. Na TikToku wystarczy założyć bezpłatne konto, aby mieć dostęp do nieograniczonej bazy filmów, które serwis ustawicznie podsuwa. Algorytm oparty na sztucznej inteligencji sugeruje użytkownikom materiały na podstawie ich zainteresowań oraz tego, co wcześniej oglądali i co przyciągnęło ich uwagę. Każdy użytkownik może też publikować krótkie filmy. Według raportu Get Hero z 2022 roku największą popularnością cieszyły się treści z kategorii przemiana (ang. transitions) (77%), taniec (52%), komedia

³¹ Dzięki tej funkcji użytkownicy mogą publikować zdjęcia i filmy w oddzielnym kanale treści w serwisie. Tego typu posty są widoczne dla innych użytkowników przez 24 godziny od czasu ich pierwotnego opublikowania.

³² Por. Statystyki Instagrama: <https://earthweb.com/instagram-stories-statistics/> (dostęp: 10.03.2024).

³³ W grudniu 2013 roku udostępniono polską wersję serwisu.

³⁴ Por. <https://www.statista.com/statistics/463353/pinterest-global-mau/> (dostęp: 10.03.2024)

³⁵ Por. Tamże.

³⁶ Por. Statystyki Snapchata: <https://www.statista.com/statistics/545967/snapchat-app-dau/> (dostęp: 10.03.2023).

³⁷ Por. *Chiński fenomen – TikTok*: <https://www.ideoforce.pl/akademia/chinski-fenomen-tiktok,209.html> (dostęp: 4.02.2023).

(46%) oraz śpiew (34%)³⁸. TikTok jest szczególnie popularny wśród młodszych grup demograficznych³⁹. W 2023 miał około 1,9 miliarda użytkowników na całym świecie⁴⁰.

Rysunek 6. Zrzuty ekranu profilu i postów @guess w aplikacji TikTok

Źródło: <https://www.pr-manager.pl/artukul/moda-na-tiktoka-i-moda-na-tiktoku>

Ogromna popularność TikToka odzwierciedla jeden z najważniejszych trendów technologicznych ostatniej dekady, mianowicie przejście z komputerów stacjonarnych i laptopów na urządzenia mobilne oraz zmiany w zachowaniach użytkowników, w tym skrócenie czasu koncentracji⁴¹, co sprawia, że serwisy z krótkimi filmami stają się głównymi graczami na rynku mediów społecznościowych.

Polskie serwisy społecznościowe

Pierwszym polskim serwisem społecznościowym była Fotka.pl, założona w 2001 roku, łącząca cechy portalu randkowego i społecznościowego. Umożliwiała użytkownikom zamieszczanie, komentowanie oraz ocenianie zdjęć, a jej głównym celem było nawiązywanie relacji towarzyskich. Fotka działa do dziś, a łączna liczba zarejestrowanych na niej kont wynosi około 5 mln⁴².

³⁸ Por. Raport Get Hero, <https://gethero.pl/raport-tiktok-2022/>, (dostęp: 10.03.2023).

³⁹ Według badań firmy Oberlo najczęstszymi użytkownikami TikToka są nastolatki – aż 41% wszystkich posiadaczy konta mieści się w przedziale wiekowym między 16 a 24 rokiem życia. Por. <https://www.oberlo.com/videos/learn-tiktok-for-dropshipping> (dostęp: 15.02.2023).

⁴⁰ Por. Statystyki TikToka: <https://www.statista.com/forecasts/1142687/tiktok-users-worldwide> (dostęp: 10.03.2024).

⁴¹ Więcej o badaniach dotyczących popularności TikToka oraz psychologii używania aplikacji piszą: C. Montag, H. Yang i J. D. Elhai w artykule z 2021 r. pt: *On the Psychology of TikTok Use: A First Glimpse From Empirical Findings*. Zob: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8010681/> (dostęp: 20.02.2023).

⁴² Źródło: <https://fotka.com/onas>, (dostęp: 5.01.2023).

Działający w latach 2002-2017 Epuls.pl⁴³, skierowany głównie do uczniów gimnazjów i szkół średnich, wyróżniał się animowaną szatą graficzną i w szczytowym okresie miał ponad 3 miliony użytkowników. Oferował możliwość wysyłania prywatnych wiadomości, dodawanie siebie nawzajem do listy znajomych, publikowanie zdjęć oraz komentowanie zdjęć zamieszczonych przez innych użytkowników⁴⁴.

W kolejnych latach powstały: grono.net (2004), wykop.pl (2005) oraz Golden Line (2005). Grono.net należał do tzw. social networking i był serwisem w pewnym stopniu elitarnym, ponieważ w pierwszych latach funkcjonowania zarejestrować się mogły tylko osoby rekomendowane przez innych użytkowników. Dyskusje na forach tematycznych utrzymywały wysoki poziom merytoryczny, a interlokutorzy unikali hejtu i obrażania. W 2008 r. w serwisie zarejestrowanych było ponad 1,7 mln osób. Potem jednak Nasza Klasa i Facebook odebrały mu sporą rzeszę użytkowników⁴⁵. Grono.net zakończyło działalność w 2012 r.

Ideą wykop.pl było wyszukiwanie ciekawych informacji i artykułów (tzw. znalezisk) w internecie oraz dzielenie się nimi z innymi użytkownikami. Pierwowzorem Wykopu był amerykański Digg (digg.com)⁴⁶. Użytkownicy mogą komentować udostępniane artykuły i wymieniać się opiniami. Na początku 2023 roku serwis odświeżył szatę graficzną, uruchomił nową aplikację mobilną i wprowadził podział treści na kategorie⁴⁷.

Goldenline.pl został stworzony na wzór amerykańskiego LinkedIn, oferując usługi z zakresu rekrutacji i budowania marki pracodawcy (ang. employer branding). Pomaga nawiązywać kontakty biznesowe oraz monitorować rynek pracy⁴⁸. Umożliwia indywidualnym użytkownikom utworzenie profilu zawodowego, a pracodawcom daje dostęp do „Wyszukiwarki Kandydatów”. Firmy mogą z kolei zakładać „Profile Pracodawcy”, zamieszczać oferty pracy oraz prowadzić webinary z udziałem ekspertów. Serwis informuje, że w 2021 roku korzystało z niego około 3 mln. osób⁴⁹.

⁴³ Pierwowzorem Epulsa był najpopularniejszy szwedzki serwis społecznościowy LunarStorm. Zob. <https://en.wikipedia.org/wiki/LunarStorm> (dostęp: 10.02.2023).

⁴⁴ Por. *Epuls.pl — historia wielkiego sukcesu i żalostnego upadku*, 02.03.2018, <https://www.dobreprogramy.pl/@antar/epulspl-historia-wielkiego-sukcesu-i-zalostnego-upadku,blog,86245> (dostęp: 15.01.2023).

⁴⁵ Por. U. M. Grześkowiak, *Portale społecznościowe – wybrane aspekty*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 656, „Studia Informatica” nr 28, 2011, s. 361.

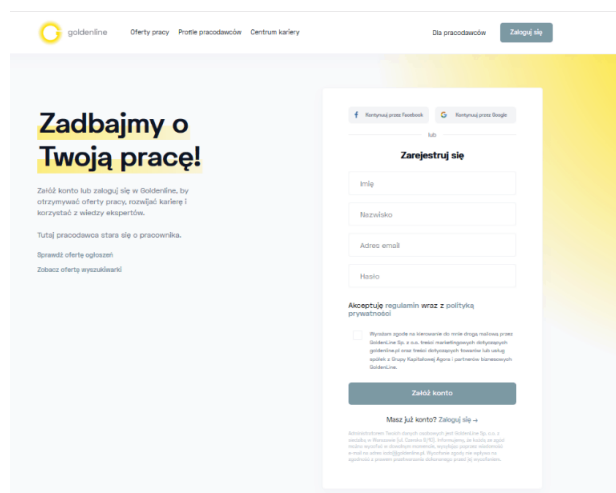
⁴⁶ Założony w 2004 roku serwis Digg pozwalał na gromadzenie i ocenianie znalezionych w Internecie treści. Przy pomocy systemu punktacji najlepsze wpisy publikowane były na stronie głównej serwisu.

⁴⁷ Por. <https://wykop.pl/nowy-wykop> (dostęp: 10.02.2023).

⁴⁸ Por. U. M. Grześkowiak, *Portale społecznościowe ...*, dz. cyt., s. 363.

⁴⁹ Por. <https://www.goldenline.pl/blog/2022/02/09/goldenline-w-liczbach-2021/> (dostęp: 10.02.2023).

Rysunek 7. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego Goldenline.pl

Źródło: goldenline.pl

W 2005 roku powstał działający do dziś serwis randkowy Przeznaczeni.pl, skierowany do młodych katolików. Użytkownicy powyżej 18. roku życia mogą zakładać profile, wpisując informacje dotyczące wiary, światopoglądu, wyglądu, zainteresowań czy pracy oraz dodawać zdjęcia i filmy. Serwis oferuje forum dyskusyjne oraz wyszukiwarkę partnerów z możliwością ustalenia kryteriów, takich jak płeć, wiek, poglądy na rodzicielstwo czy wyznawane wartości. Przeznaczeni.pl informuje, że skojarzył ponad 17 tys. małżeństw⁵⁰.

Rysunek 8. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego Przeznaczeni.pl

Źródło: <https://www.przeznaczeni.pl/>

Bez wątplenia najpopularniejszym polskim serwisem społecznościowym była wzorowana na amerykańskim Classmates – Nasza Klasa (nasza-klasa.pl), ułatwiająca nawiązywanie kontaktów z dawnymi znajomymi ze szkoły, studiów, harcerstwa oraz wojska.

⁵⁰ Por. <https://www.przeznaczeni.pl/>

Została założona i uruchomiona w 2006 roku przez studenta informatyki Macieja Popowicza i działała nieprzerwanie do 2021.

Rysunek 9. Zrzut ekranu serwisu społecznościowego Nasza Klasa w 2007 r.

Źródło: <https://www.komputerswiat.pl/artykuly/redakcyjne/nasza-klasa-kiedys-i-teraz-jak-zmienialo-sie-i-co-dzisiaj-znajdziemy-na-nkpl/cphbfnh>

Pozwalała na wymianę wiadomości między znajomymi, dodawanie i komentowanie zdjęć, wklejanie linków do YouTube oraz zakładanie forów dyskusyjnych i grup tematycznych⁵¹. W 2010 roku konto w Naszej Klasie miało blisko 14 milionów użytkowników⁵². Wraz z pojawieniem się Facebooka jej popularność zaczęła sukcesywnie spadać. Obecnie funkcjonuje jako platforma gier online.

W latach 2007-2012 działał serwis Moja Generacja, w którym użytkownicy prowadzili blogi i dyskutowali w grupach tematycznych. Na początku cieszył się dużą popularnością, a blogi mieli tam politycy Lech Wałęsa⁵³ i Joanna Senyszyn oraz znani muzycy, m.in.: Doda, Katarzyna Cerekwiczka i zespół Łzy. W 2007 roku w serwisie zarejestrowanych było ponad 5 milionów kont⁵⁴. W kolejnych latach liczba użytkowników drastycznie spadła, co w konsekwencji doprowadziło do zamknięcia serwisu.

⁵¹ Por. S. Pliszka, K. Pasik, *Portale społecznościowe jako stymulatory komunikacji międzyludzkiej*, w: *Czynniki kreujące rozwój społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, red. H. Babis, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” nr 519, Szczecin 2008, s. 434–435.

⁵² Por. *Nowa nk.pl. Serwis walczy o użytkowników*, interaktywnie.com, <https://interaktywnie.com/biznes/artykuly/social-media/nowa-nk-pl-serwis-walczy-o-uzytownikow-14368> (dostęp: 15.02.2023).

⁵³ Por. *Lech Wałęsa bloguje w serwisie Moja Generacja*, <https://e-biznes.pl/lech-walesa-bloguje-w-serwisie-moja-generacja> (dostęp: 15.02.2023).

⁵⁴ Por. *MojaGeneracja.pl - użytkownicy do nas wracają*, <https://www.internetstandard.pl/news/MojaGeneracja-pl-uzytownicy-do-nas-wracaja,321970.html> (dostęp: 15.02.2023).

W 2007 roku powstał serwis Blip, czyli polska odpowiedź na Twittera. Umożliwiał prowadzenie mikrobloga i rozmowy ze znajomymi. I tu konta zakładały osoby publiczne i politycy (Lech Wałęsa, Grzegorz Napieralski) oraz instytucje (np. ZUS). Nie udało mu się jednak przyciągnąć milionowej publiczności, a w najlepszym okresie działalności miał ponad 300 tys. użytkowników⁵⁵. Blip zakończył działalność w 2013 roku.

W kolejnych latach powstawały i upadały różne mniejsze i większe serwisy. Niektóre kierowane były do konkretnych grup odbiorców, np. związanych ze zdrowiem i stylem życia (np. Portal Zdrowia, schudnijmy.pl), motoryzacją (np. Auteo.pl) czy rynkiem pracy (np. Opiekunki24.pl)⁵⁶. W 2021 roku uruchomiono Albicla.com, serwis założony przez właścicieli „Gazety Polskiej” jako prawicową alternatywę dla Facebooka i X, mający zapewniać swobodną wymianę poglądów bez cenzury. W 2022 roku w serwisie było ok. 80 tys. kont⁵⁷. Zdaniem ekspertów Albicla nie zdobyła oczekiwanej przez twórców popularności i skazana jest na marginalizację⁵⁸.

⁵⁵ Por. Prawie 1,2 mln internautów korzysta z mikroblogów, <https://interaktywnie.com/biznes/newsy/social-media/prawie-1-2-mln-internautow-korzysta-z-mikroblogow-5377> (dostęp: 15.02.2023).

⁵⁶ Por. U. M. Grześkowiak, *Portale społecznościowe ...*, dz. cyt., s. 363-364.

⁵⁷ Por. *Z Albicli rezygnują redakcje, dziennikarze i politycy, a jej zasięgi są minimalne*, https://www.press.pl/tresc/72824,z-albicli-rezygnuja-redakcje_dziennikarze-i-politycy_a-jej-zasiegi-sa-minimalne, (dostęp: 13.01.2023).

⁵⁸ Por. *Z Albicli zniknęły opiniotwórcze media i politycy. Sakiewicz zadowolony z rozwoju, eksperci nie wróżą przyszłości*, <https://www.wirtualnemedial.pl/artukul/albicla-jak-zalozyc-konto-liczba-uzytownikow> (dostęp: 13.01.2023).